

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОУЧІНГ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кузнецова О. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти*

Одарченко В. І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти*

Глущенко А. О.

*студентка психолого-педагогічного факультету
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
м. Харків, Україна*

Сучасне українське суспільство ставить перед системою вищої освіти важливе завдання – сформувати унікальну особистість, яка здатна самостійно вирішувати багато різноманітних завдань, проявляти ініціативу, робити власний вибір, й, особливо, брати на себе відповідальність за нього. Відповідно до поставленої суспільством задачі в освітянському середовищі почали інтенсивно розроблятися технології праці, фундаментом яких є потенціал людини. Створений на перетині психології, менеджменту, філософії і логіки, коучинг є універсальним інструментом для розкриття внутрішніх здатностей особистості.

Отже зазначимо, що ефективним методом науково-методичного супроводу є педагогічний коучинг як система принципів і прийомів, які сприяють розвитку потенціалу особистості та групи спільно працюючих людей (команди, організації), а також забезпечують максимальне розкриття та ефективну реалізацію цього потенціалу (Kivshyk, 2015).

С. Торпі, Дж. Кліффорд зазначали, що коучинг є процесом співпраці педагога зі студентами, який направлений на сприяння саморозвитку особистості шляхом осмислення власної діяльності, рефлексивного застосування знань і умінь (Kivshyk, 2015).

Л. Уйтворт, Г. Кімсі-Хаус, Ф. Сендел по-іншому визначають поняття коучинг, стверджуючи, що коучинг – це свідомо створені партнерські стосунки, направлені на допомогу людині самореалізуватися, ефективно діяти і навчатися новому впродовж усього життя (Merylyn, 2009).

В Україні дослідження технології коучингу здійснила С. М. Романова, яка наголосила, що коучинг – це взаємостосунки між викладачем і студентами, коли викладач ефективно організовує процес пошуку студентами кращих відповідей на питання, що їх цікавлять, допомагає студентам розвиватися, закріплювати нові навички і досягати (Romanova, 2010).

Таким чином, ідея педагогічного коучингу полягає в тому, що кожна особистість неповторна, відрізняється власними потребами, цілями, інтересами, мотивами, задоволення яких передбачає індивідуальні способи, форми, підходило підвищення професійного та особистісного рівня.

Метою використання технології педагогічного коучингу є підвищення якості освітніх послуг і забезпечення на цій основі конкурентоспроможності майбутніх педагогів відповідно до Європейських стандартів.

В ході свого дослідження нами опрацьовані літературні джерела, на основі яких ми визначили принципи коучингу:

1. Відсутність жорсткої експертної оцінки. При такому стилі керівник не дає готового рішення, а допомагає його знайти самостійно.

2. Коуч-керівник, ніколи не оцінює формулювання завдання, не пропонує як пріоритетних своїх варіантів рішення, не дає безапеляційних порад (Kilderova, 2016).

Основними завданнями педагогічного коучингу є: створення єдиного диференційованого освітнього простору для неперервного розвитку педагогічної майстерності за індивідуальними освітніми траєкторіями; забезпечення інноваційними науково-методичними, психолого-педагогічними, інформаційно-комунікаційними супроводами, висококваліфікованими індивідуальними тренуваннями педагогічних працівників; стимулювання учасників освітнього процесу з метою досягнення високої якості неперервної педагогічної освіти; підготовка конкурентоспроможного на ринку освітніх послуг педагога-майстра, здатного до професійно-педагогічної дії нової якості, успішного вирішення завдань освітньої галузі, орієнтованого саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації, підвищення рівня педагогічної майстерності протягом усього життя; унормування порядку надання можливості педагогічним працівникам отримати професійні кваліфікації відповідно до ринку праці, сформувані і вдосконалити професійно значущі компетентності (Klarun, 2014).

Одними з ключових підходів, які, в рамках своєї діяльності можуть використовувати майбутні педагоги, є побудова належної педагогічної бази та впровадження ефективних педагогічних навичок, для цього молоді спеціалісти в області освіти повинні засвоїти наступні шість стратегій для розвитку педагогічної коучінгової бази: шукати можливості для навчання; встановлювати власний стиль навчання; адаптуватися до того, кого навчаємо; впроваджувати підказки; максимізувати можливості участі; створити ефективний зворотний зв'язок.

Педагогічну технологію коучингу можна застосовувати як у процесі викладання на лекціях, так і на практично-семінарських заняттях, шляхом урізноманітнення подання матеріалу, для виконання науково-дослідних завдань, творчих проектів, курсових і дипломних робіт з метою стимулювання самостійного пізнавального пошуку, вміння критично сприймати інформацію, прийняття рішень, розвитку незалежності, відповідальності, впевненості у власних можливостях. Майбутні педагоги, які здобули уміння і досвід вирішувати проблеми у навчальних ситуаціях, набувають компетенцій, які зможуть застосовувати в професійній діяльності з метою саморозвитку і самореалізації. Випускник закладу вищої освіти наділений такими особистими якостями як наполегливість, відповідальність, цілеспрямованість, ініціативність, творчість, самостійність, креативність, здатність до відстоювання власної думки та рефлексії, що дозволить йому в майбутньому досягти висот та бути конкурентоспроможним фахівцем у своїй професійній діяльності.

Таким чином, педагогічний коучинг розглядається як фактор, що сприяє реалізації творчого потенціалу людини та як технологія розв'язання завдання вдосконалення особистості на різних етапах професіоналізації.

Література:

1. Atkinson Merylyn. (2009). *Nauka y uskusstvo kouchnha : Vnutrenniaia dynamyka* [Science and art of coaching : Intrinsic dynamics]. Kyiv: Companion Group. (in Ukrainian)

2. Kivshyk A. I. (2015). *Rozvytok profesiinoi kompetentnosti pedahohichnykh pratsivnykiv profesiino-tekhnichnoho navchalnoho zakladu: kouchnhovyi pidkhid: metod. rekomendatsii* [Development of professional competence of teachers of vocational and technical educational institutions: a coaching approach: a method. recommendations]. Khmelnytskyi: FOP Bidiuk. (in Ukrainian)

3. Klaryn M. V. (2014). *Professyonalnyi standart «Kouch»: razvytye kouchynha kak professyy* [Professional standard «Couch»: development of coaching as a profession]. *Orhanyzatsyonnaia psykholohiya* (electronic journal), no. 1, pp. 6–12. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/v/professionalnyy-standart-kouch-razvitie-kouchinga-kak-professii> (accessed 19 April 2019).

4. Kilderova D. E. (ed.) (2016). *Pedahohichnyi kouchynh : navch.-metod. posib* [Pedagogical Coaching: a teaching manual]. Kyiv. (in Ukrainian)

5. Romanova S. M. (2010). *Kouchynh yak nova tekhnolohiia v profesiinii osviti* [Coaching as a new technology in vocational education]. *Visnyk Nats. aviats. un-tu.*, vol. 3, pp. 83–86. (in Ukrainian)

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Мелешенко А. А.

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри фізики та охорони праці
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

Сучасний світ характерний стрімким розвитком і впровадженням нових інноваційних технологій в процесі навчання, праці та в побуті. Тому підготовка студентів вищих навчальних закладів до безпечної праці та життєдіяльності неможлива без засвоєння знань з охорони праці в галузі. Охорона праці є одним з найбільш головних аспектів соціальної політики держави. Вона представляє собою систему правових, технічних, економічних, санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов праці (Tkachuk, Khalimovskyi, 2006). Слід зазначити, що у даному контексті вдосконалення вивчення охорони праці в галузі за допомогою впровадження в навчальний процес інноваційних освітніх технологій продовжує залишатися актуальним напрямком діяльності закладів освіти.

Питання підготовки молодого покоління до безпечної діяльності розкрито у працях багатьох українських і закордонних вчених-педагогів, серед яких: Л. Буєва, Ю. Бойчук, Ю. Воробйов, В. Гафнер, С. Дембіцька, О. Запорожець, М. Зоріна, Ю. Іванов, І. Кобилянська, О. Кобилянський, О. Михайлов, С. Якушева та інші. Зокрема, О. Кобилянський, С. Дембіцька, І. Кобилянська вважають, що в сучасних трансформаційних умовах суспільство потребує формування висококваліфікованих фахівців, які не схильні до ризику як в нормальних умовах існування, так і в умовах надзвичайних ситуацій. (Kobylianskyi, 2014).

Метою дослідження є впровадження інноваційних технологій навчання, що можуть бути доречними при викладанні охорони праці в галузі.

Основні знання з охорони праці студенти здобувають під час вивчення відповідної нормативної дисципліни, яка вивчається з метою формування у них потрібного для їхньої подальшої професійної діяльності рівня знань та умінь із правових та організаційних питань охорони праці, основ фізіології, виробничої санітарії, гігієни праці, пожежної безпеки, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципів пріоритетності охорони життя та здоров'я студентів щодо результатів виробничої діяльності. Пріоритетним напрямком дисципліни «Охорона праці в галузі»